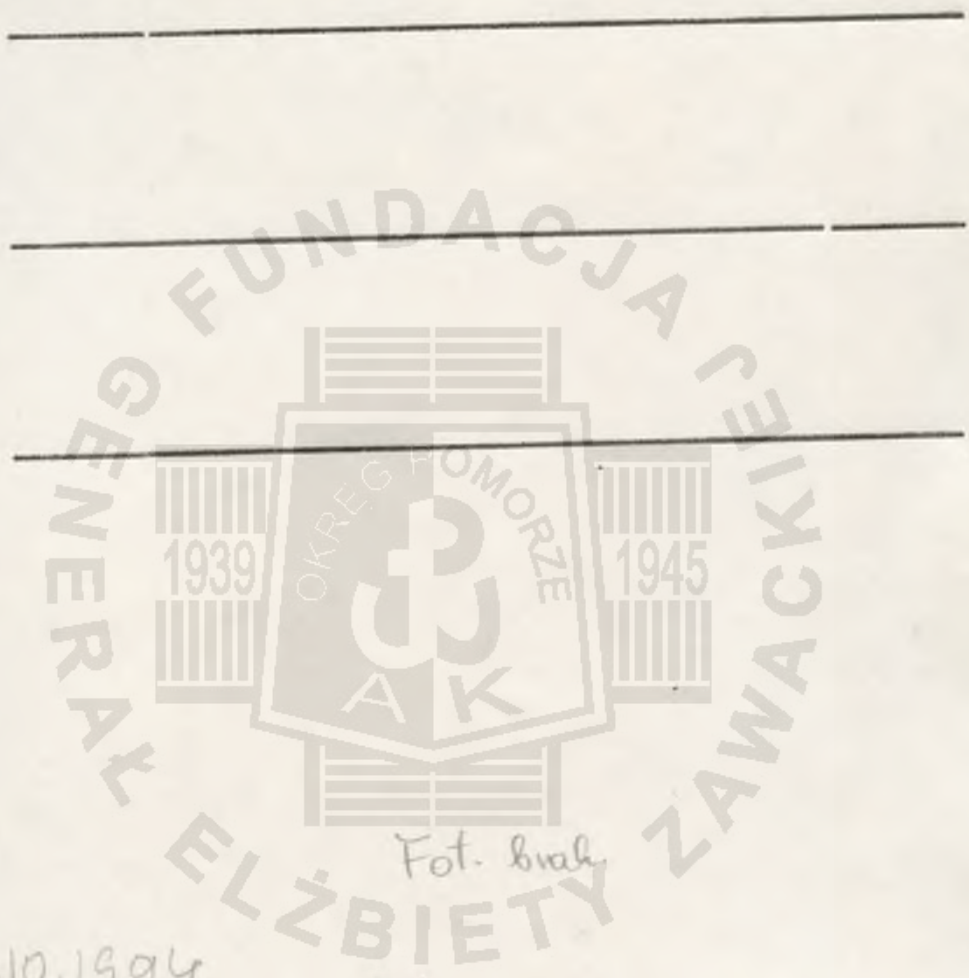

zad. tecki Marta Cypiak 1999

FUNDACJA
Archiwum i Muzeum Pomorskie
ul. W. Górnego 2
tel.: 85-22-143, e-mail: archAK@um.pom.pl
REGON 970502738

MEMORIAL
General Marii Wittek

AK
Nowogródelski
Poust. Warsz.

marzec 26.10.1994

++

62 007 Biskupice Wilk

MOZOL Veronika
zam. Gralik

1802/usk
1

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — MOZOL Weronika.....

zam. Gwałik.....

1802/WSK

I/1. Relacja ✓ k. 7, s. 7

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora ✓ k. 4, s. 5

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne... —

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓ 2

VI. Fotografie —

II Relacja

-- W. Gwałikowa, Śycionys, Baranowo-Młyn 10.03.1991, rkps. k. 4,
s. 1-4 + rys, k. 3, s. 5-7

Zapiski

III/1

Urodzonym 14 XII 1922r. w Stożycach rej. Nowopolska
Ojciec był residentem Nowopolu w PKP

W r. 1935 ojciec został tymbora przeniesiony do
Lidy, gdzie mieszkał do r. 1940.

W r. 1938 ukonczył 3 kl. Gimnazjum
W listopadzie 1939r. został w Lidzie zwerbowany

przez ~~Leona~~ ^{Kleofas} Piotrowskiego do tajnej organizacji,
której nazywaliśmy siebie rusami (nie, ni Piotrowski jedni

do Kowna po instrukcji) i przez niego wstąpił
zorganizowanej. W styczniu 1940r. z jego poleceniem

wyjechał do Stożyc celowo zbierać informacje
o oficerach i podoficerach Wojska Polskiego znajdujących się na terenie powiatu stożyckiego.

Do meldunków w tej sprawie przetrwał Piotrowski
17 września 1940r. został aresztowany przez NKWD

i osadzony w więzieniu w Barenwicach a w
miesiąc 1941r. przeniesiona do twierdzy w Biesuni

pod Bugiem.

22 czerwca 1941r. na skutek działań podjętych
wzrostem z więzienia i wzięciem do Stożyc,

gdzie mieszkał wraz rodziną od wiosny 1940r.
(mieszkał tam wczasy dzieci.)

Latem 1941r. powstała w Stożycach demonstracyjna
organizacja tajnej grupy młodzieży, której

celem było zbieranie broni, orientowanie się w
administracji okupanta itp. Jej inicjatorem

był Adam Antoniukiewicz pseud. "Sigi" / imię
Stankiewicz, lat 18). Do tej grupy ja też należałem.

Ten jest mój brat ^{1/12} ~~1/15~~
U listopada 1941 przysię no nam ten "ppw" i
Helsender Wierkowski delegowany przez Komendę
Okręgu Nowogródzki w celu wyśledzenia i wyeliminowania
wszystkich ŻWZ i organizowanych na Kowalewsku
Obwodzie Stępcze. "Sep" podprzemysłowca
swoją wielką konspiracyjną.

W grudniu 1941 r. został on przez ppw "Simo"
zaprowadzony i przewiezony jako jęz. i uwięziony
w tym miejscu w celu bycia do dyspozycji konspiracyj.

W styczniu 1943 r. rozmieniał on na więzieniu
pod "Kulka" Franciszek Rytko.

Jako francuz ppw "Simo" w postaci ppw "Kulka"
przewiezony w Arłamów do 1 lipca 1944 r. wtedy
to dotychczasowy wron z opłem Antoniem Włodarczyk
przed "Kolejną" do oddziału partyzanckiego A.K.
"Organizacja Stępcze" pod d-rem ppw "Gory"
Antoniem Rytko i.c., która wycofywała się z Puszczy
Kozłowski przed nieopiecznym frontem.

Wobec ppw w tym oddziale był mój
brat Zygmunt przed "Kulka" a po drodze ppw
Franciszek dotychczas mój drugi brat Klement
przed "Kulka", który ppw wzięcia z więzienia
w Białobrzozach w styczniu 1944. był przed
Franciszek d-rem Kedywu.

Zygmunt z swoim bratem 1/14 r. dotarł
do Puszczy Kozłowskiej. Przewiezony ten
jako francuz i skierowany do 28 września
1944 r. wtedy to oddział ten został rozbity

prof. Feliksovem proz. Němce.

11/3

Z toho velké množství do vyhledání v Zpravodajích
církve rovněž bratři Zpravodajů, který po 2 tý.
zauvážil z nich v oborě vše podstatné, in
literárně i politicky Němce zadržal ze vyhledání
v Zpravodajích vyhledání rovněž.

V Zpravodajích byl také zprávy prof. "Wagner"
Baltimora (převzaté z "New York Times")
i pracování prof. Lelandy: "The History of
Literature" at 17. 1. 1945.

Prof. Henry zprávy v roce v Němci: prof.
Draeger, 14. 1. 1945 v. Opice, vřady do německé
prof. Feliksovem, zprávy na stránkách v
Stalapa 18. A v. 11. 1. 1944 v.

Wissens 1945, spektrum his v němce, které
reprezentace his v Stalapa.

Podle toho množství v řízení me v Němci,
dětství německé v Němci.

At v. 1942 studování na Univerzitě,
v Němci, práce v Němci, Lelandy z
filologie, práce v Němci v Němci
v v. 1952

Některé pracovníky jako instruktor v Němci.
Bibliotéka Němci, práce jako asistent
prof. Prachnovského kromě toho prof. C. J. D. N. T.
v Němci.

At v. 1954 pracovníky práce v Němci jako
práce v Němci v Němci v Němci
Etter, od v. 1956 v Němci kromě toho v Němci.

... w dniu 14.11.1958 r. w sprawie
... w sprawie ...

W dniu 19.11.1958 r. ...

... w sprawie ...

... w sprawie ...

... w sprawie ...

... w sprawie ...

Wiceprezesa ...

... w sprawie ...

Życiorys

Urodziłam się 14 XII 1922 r. w Stołpcach woj. nowogródzkie. Ojciec był rewidentem wagonów w PKP. W r. 1935 ojciec został służbowo przeniesiony do Lidy, gdzie mieszkałam do 1940 r. W r. 1939 ukończyłam 3 kl. Gimnazjum.

W listopadzie r. 1939 zostałam w Lidzie zwerbowana przez Leonarda Piaseckiego do tajnej organizacji, której nazwy nie znam (wiem, że Piasecki jeździł do Kowna po instrukcje) i przez niego zostałam zaprzysiężona. W styczniu 1940 r. z jego polecenia wyjechałam do Stołpców celem zebrania informacji o oficerach i podoficerach Wojska Polskiego znajdujących się na terenie powiatu stołpeckiego. Dwa meldunki w tej sprawie przesałam Piaseckiemu. 17 września 1940 r. zostałam aresztowana przez NKWD i osadzona w więzieniu w Baranowiczach, a na wiosnę 1940 r. przeniesione do twierdzy w Brześciu nad Bugiem.

22 września 1941 r. na skutek działań wojennych wyszłam z więzienia i wróciłam do Stołpców, gdzie mieszkali moi rodzice od wiosny 1940 r. (mieliśmy tam własny dom).

Latem 1941 r. powstała w Stołpcach samorzutnie zorganizowana tajna grupa młodzieży, której celem było zbieranie broni, orientowanie się w administracji okupanta itp. Jej inicjatorem był Adam Andruszkiewicz, ps. „Sęp” (uczeń gimnazjalny, lat 18). Do tej grupy ja też należałam oraz moi dwaj młodsi bracia.

W listopadzie 1941 r. przybył na nasz teren ppor. „Świr” Aleksander Warakowski delegowany przez Komendę Okręgu Nowogródek celem założenia organizacji konspiracyjnej ZWZ i wyznaczony na Komendanta Obwodu Stołpce. „Sęp” podporządkował mu swoją siatkę konspiracyjną.

W grudniu 1941 r. zostałam przez ppor. „Świra” zaprzysiężona i pracowałam jako jego łączniczka. Dom moich rodziców był do dyspozycji konspiracji. W styczniu 1943 r. zamieszkał u nas cichociemny por. „Kula” Franciszek Rybka.

Jako łączniczka ppor. „Świra” a potem por. „Kuli” pracowałam w terenie do 1 lipca 1944 r., kiedy to dołączyłam wraz z ojcem Antonim Mozelem ps. „Kolejarz” do oddziału partzanckiego AK „Zgrupowanie Stołpeckie” pod

c. c. (?)

dowództwem por. „Góry” Adolfa Pilcha, które wycofywało się z Puszczy Nolibockiej przed nadejściem frontu. Wcześniej już w tych oddziałach był mój brat Zygmunt ps. „Mały”, a po drodze pod Słonimem dołączył mój drugi brat Henryk ps. „Długi”, który po ucieczce z więzienia w Baranowiczach w styczniu 1944 r. był pod Słonimem dowódcą Kedywu.

Zgrupowanie w końcu lipca 1944 r. dotarło do Puszczy Kampinoskiej. Pracowałam tam jako łączniczka i sanitariuszka do 29 września 1944, kiedy to oddział ten został rozбитý pod Jaktorowem przez Niemców. Z pola walki wyniosłam do szpitala w Żyrardowie ciężko rannego brata Zygmunta, który po dwóch tygodniach zmarł z ran w obozie dla powstańców w Skierniewicach (dokąd Niemcy zabrali ze szpitala w Żyrardowie wszystkich rannych).

W Żyrardowie byłam łączniczką por. „Wyrwy” Bohdana Jaworskiego (adiutanta „Góry”, „Doliny”) i pracowałam przy likwidacji pułku „Palmiry - Młociny” do 17 I 1945 r.

Brat Henryk zginął w walce z Niemcami pod Drzewicą 14 X 1945 r. (?) Ojciec, wzięty do niewoli pod Jaktorowem, zmarł na skręt kiszek w Stalagu IX A w Altengrabow 22 X 1944 r.

Wiosna 1945 r. spotkałam się z matką, która repatriowała się ze Stołpców. Podjęłam naukę w Gimnazjum we Włocławku. Maturę zdałam w Gdańsku - Oliwie. Od 1947 r. studiowałam na Uniwersytecie w Łodzi, potem w Poznaniu. Dyplom z filologii polskiej uzyskałam w Poznaniu w 1952 r. Następnie pracowałam jako instruktor w Wojewódzkiej Bibliotece Warszawskiej, potem jako asystentka prof. Przelaskowskiego kier. biblioteki przy ZZ DNT w Warszawie.

Od 1954 r. podjęłam pracę w szkolnictwie jako polonistka w Technikum Gastronomicznym w Elblągu, od r. 1956 w Technikum Koszykarsko - Wikliniarskim w Kwidzynie. A od r. 1958 w Liceum Ogólnokształcącym w Sztumie, gdzie pracowałam aż do przejścia na emeryturę w r. 1978.

W r. 1956 wyszłam za mąż za Edwarda Grabikę, nauczyciela. Mam 3 synów, którzy już ukończyli studia i usamodzielnili się.

Od kilku lat mieszkam stale w miejscowości Borowo - Młyn gm. Pobiedziska, gdzie mam działkę ogrodniczą, na której pobudowałam dom mieszkalny.

Do ZBoWiD - u wstąpiłam 7 sierpnia 1969 r. na polecenie płk „Szymona” Józefa Krzynkowskiego, który w czasie okupacji był dowódcą VIII Okręgu Warszawskiego (Puszcza Kampinowska).

Po wojnie nie należałam do żadnej partii ani żadnej organizacji.

Weronika Gralikowa

Borowo - Młyn 10 III 1991 r.

I/2 Dokumenty

- Oświadczenie świadka, Józefa Krzyżkowskiego ps. „Szymon”, Warszawa 25.05.1969, mps (kopia), k.1, s.1
- Oświadczenie świadka Kazimierza Sielińskiego ps. „Sekretarz”, Warszawa 11.06.1969 mps (kopia), k.1, s.2-3
- Oświadczenie d-uy „Zgrupowania Stotpeckiego” AK Adolfa Pilcha ps. „Góra”, Warszawa 15.09.1990, mps (kopia), k.1, s.4
- Oszczerstwo Komisji Weryfikacyjnej ŚZŚ AK Okręg Wielkopolska, Poznań 22.04.1991, mps (kopia), k.1, s.5

Józef Krzyczkowski ps. "Szymon"

Warszawa,

dnia 25/V.

1969 r.

(miejscowość)

Warszawa, ul. Słowackiego 27/33 m.112

(Nazwisko, imię, pseudonim i adres
wydającego oświadczenie)

Oświadczenie świadka

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od — do): Grupa Kampinos AK

świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów

o ś w i a d c z a m,

że Ob. Weronika Grelak syn (córka) Antonia Moroko
urodz. dnia 14 XII 1922 roku w Stołpcach
jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(ą) oświadczenie i czasokres od — do):

B. d-ca Grupy Kampinos AK

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim "Wera" i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalności w czasie walki z okupantem hitlerowskim, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod którym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do): Wstąpiła do AK w 1942 r. na terenie pow. Stołpce. Brała udział w Powstaniu Warszawskim w Grupie Kampinos AK od 26 lipca 1944 r. do 29 września 1944 r. jako sanitariuszka bojowa. Po rozbiciu Grupy pod Jaktorowem pracowała do czasu wyzwolenia jako łączniczka między ukrywającymi się żołnierzami w Puszczy Kampinoskiej i we wsiach podpuszczzańskich. Uczestniczyła w szeregu bitwach, m in. w ataku na Lotnisko Bielańskie i pod Jaktorowem.

Jeśli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej wydanej przez Zarząd Okręgu w Warszawie Nr leg. 190246

ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW

o WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ

ODDZIAŁ WARSZAWA-ZOLIBÓRZ

KOŁO Nr 5

Warszawa, ul. Marynarska 34

(pieczęć i podpis odpowiednich władz
lub Zarządu ZBoWiD)

Prawdziwość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym podpisem

(Nazwisko, imię, stopień wojskowy,
funkcja, stanowisko)

ppułk. rez. b. dea Grupy Kampinos

AK12

Warszawa, ul. Hoża 9 m. 57

(Nazwisko, imię, pseudonim i adres
wydającego oświadczenie)

Oświadczenie świadka

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od — do): Grupa Kampinos AK lipiec 1944 r. do stycznia 1945 r.

świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów

o s w i a d c z a m,

że Ob. Weronika Jurek syn (córka) Antoniego Wroble
urodz. dnia 14 XII 1922 roku w Stołpce
jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(ca) oświadczenie i czasokres od — do):

Grupa Kampinos AK

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim "Wera" i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalności w czasie walki z okupantem hitlerowskim, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod czyim dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do): Wstąpiła do AK w 1942 r. na terenie pow. Stołpce. Brała udział w Powstaniu Warszawskim w Grupie Kampinos AK od 26 lipca 1944 r. do 29 września 1944 r. jako sanitariuszka bojowa. Po rozbiciu Grupy pod Jaktorowem pracowała do czasu wyzwolenia jako łączniczka między ukrywającymi się żołnierzami w Puszczy Kampinoskiej i we wsiach podpuszczańskich. Uczestniczyła w szeregu bitwach m.in. w ataku na Lotnisko Bielańskie i pod Jaktorowem

Jeśli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej wydanej przez Zarząd Okręgu w Warszawie nr. leg. 12049

ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW
o WOLNOŚĆ i DEMOKRACJĘ
ODDZIAŁ WARSZAWA-ZOŁIBÓRZ
KOŁO Nr 3
Warszawa, ul. Marymoncka 34

(pieczęć i podpis odpowiednich władz
lub Zarządu ZBoWiD)Prawdziwość powyższych danych
stwierdzam własnoręcznym podpisem

Kazimierz Sieliński
(Nazwisko, imię, stopień wojskowy,
funkcja, stanowisko)
Sierżant oficer laboratoryjny

za zgodzić
z oryginałem

1/2/3

12.03.1991

[Handwritten signature]
19. Nowak

O s w i a d c z e n i e

Oświadczam, że Weronika Gralik z domu Mozol, pseud. "Wera", była łączniczką i sanitariuszką w "Zgrupowaniu Stołpeckim" Armii Krajowej od dnia 1 lipca 1944 do dnia 29 września 1944 przemierzając z oddziałem szlak od Stołpców na Białorusi po Puszcze Kampinoską aż do bitwy pod Jaktorowem. Potem do 17 stycznia 1945 roku była w Żyrardowie łączniczką por. Bohdana Jaworskiego "Wyrwy", który zajmował się likwidacją pułku "Palmiry - Młociny".

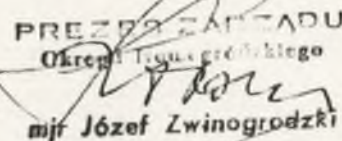
D-ca "Zgrupowania Stołpeckiego" AK

mjr Adolf Pilch
pseud. "Góra", "Dolina"

Warszawa, dnia 15 września 1990

ŚWIATOWY ZWIĄZEK ŻOŁNIERZY
ARMII KRAJOWEJ
ZARZĄD OKRĘGU NOWOGRODZKIEGO
00-821 Warszawa, ul. Złota Nr 81

Wiarygodność podpisu stwierdzam

PREZES ZARZĄDU
Określenie: Józef Zwinogrodzki
mjr Józef Zwinogrodzki

19900109

ORZECZENIE KOMISJI WERYFIKACYJNEJ
ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG WIELKOPOLSKA W POZNANIU

Komisja działając na podstawie Statutu Ś.Zw.Ż.AK i obowiązującego regulaminu przyjmowania członków

dnia 22 kwietnia 1990 r. rozpatrzyła deklarację

Kol. Weroniki Gralikowej pseud. "Wera"

s/c Antoniego i Józefy ur. 14 grudnia 19.22 r.

w ... Stołpcach zam. w Borowo-Młyn-Biskupiec Wielkop.
kod 62-007

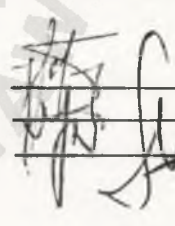
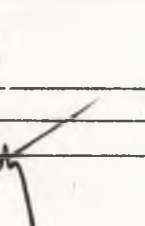

i na podstawie przedłożonych dokumentów oraz po zapoznaniu się z opinią Środowiska ORZEKA uznać, że w/wym. spełnia warunki przynależności do Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej w charakterze członka zwyczajnego i ustala następujące okresy działalności kombatanckiej:

1. Obwód Stołpcz-Kom. "Sep"-łączniczek II. 1942 ... do 17.I. 1945 r.
2. Oddz. partyz. Zgrupowanie Stołpeckie
3. d-oy "Góra"-Udział w Powstaniu od do
3. Warszawskim-"Grupa Kampinos" d-oy "Szymon" od do

UZASADNIENIE

Posiadane dokumenty a szczególnie oświadczenie d-oy "Grupy Kampinos" pseudonim "Szymon" oraz oświadczenie d-oy zgrupowania "Stołpeckiego" AK-pseudonim: "Góra", "Dolina" - w pełni potwierdzają działalność w/w w szeregach AK w podanym wyżej okresie.

Podpisy Komisji Weryfikacyjnej:

1. Przewodniczący	-	Wł. BARTOSZEWICZ	
2. Członkowie	-	J. PODONOWSKI	
	-	F. SŁOMCZYŃSKI	

Poznań, 22 kwietnia 1990 r.

DECYZJA

PREZYDIUM ZARZĄDU ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ
OKRĘG WIELKOPOLSKA W POZNANIU

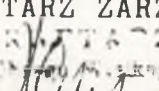
Po zapoznaniu się z orzeczeniem Komisji Weryfikacyjnej Ś.Zw.Ż. AK Okr. Wielkopolska z dnia 22 kwietnia 1990 r. Prezydium postanawia przyjąć w szeregach członków zwyczajnych Związku

Kol. Weronikę Gralikową s.c. Antoniego i Józefy

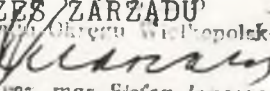
Od niniejszej decyzji zainteresowanemu służy odwołanie do Zarządu Głównego Ś.Zw.Ż. AK w Warszawie, za pośrednictwem tut. Zarządu w terminie 14 dni.

Nr ewid. 1939 r.

Poznań, dnia 22 kwietnia 1991 r.

SEKRETARZ ZARZĄDU
Zarząd Okręgu Wielkopolska

1971 r. 22.4.1991

PREZES ZARZĄDU
Zarząd Okręgu Wielkopolska

mgr Stefan Ignaczak

i

J. 1802 / WSK

AK
Wichno

Mozol Weronika
"Wera"

inf: W Gregorzewicz; Stanisław Wójcikowski Polak w
związku z St. Pędziwiatr Natibodchim w czasie
II wojny światowej. Temat problemowe WSK
A. 223, Wichno

Bolko 198

t

T: 1802 / WSK

Au
Nowogródek

MOZOL-GRALIKOWA wronnika
„Wera”

1930 1945
Przed wojną działaczka PWN w Lidzie, później
żołnierki Zgrupowania Dalibocko-Stolpeckiego.

Lab. Techniczny Okr Wil-Nowogródzkiego AK
pod red. L. elahnowskiego Bydgoszcz 2001
str 391

MOZOL Weronika

STRZEGOMSKIE ZAKŁADY
WYROBÓW PAPIEROWYCH
"UNIPAP" Spółka z o.o.
59-220 Legnica, Jaworzyńska 17/19

TECZKA DO AKT

SWW 1824-331

ZN-96/1

